

Dergimizin bu sayısı altı yazı, bir kitap özeti ve iki güncel belge içermektedir.

Olaylar ve Yorumlar yazımızda iki konu ele alınmıştır. Türkiye-Ermenistan ilişkilerine ilişkin birinci konu, soykırım iddialarının 100. yılı faaliyetleri arasında Ermenistan'ın Türkiye'den toprak talep etmesine temel teşkil etmek üzere bazı hukuki araştırmalar yapılmasına karar verilmiş olmasını incelemektedir. Ermenistan'ın Türkiye'den olası bir toprak talebi ciddi bir bunalıma yol açacağından bu konunun şimdiden yakından takibi gerekmektedir. Ele alınan ikinci konu soykırım iddialarıyla ilgilidir. Diaspora Ermenilerinin yoğun olduğu ülkelerde ve ayrıca Ermenistan'da soykırım iddialarına ilişkin faaliyetler Olaylar ve Yorumlar yazılarımızda her zaman yakından incelenmiştir. Ancak Diasporanın fazla güçlü olmadığı ülkelerde de bu tür faaliyetler yer almakta ve bunların da bilinmesinde yarar bulunmaktadır. Yazımızın “Bazı Ülkeler ve Uluslararası Gelişmeler” başlığı altında yirmi bir ülkede ve üç uluslararası kuruluşta soykırım iddialarına ilişkin faaliyetler anlatılmıştır.

Doç. Dr. Emin Şihaliev **Ermenistan-Azerbaycan Çatışmasının yakın Geleceği: Barış, Savaş Yoksa Ateşkes mi?** başlıklı yazısında Karabağ savaşının sonucu olarak Azerbaycan topraklarının %20'sinin işgal edilmiş olduğu 1994'ten beri Minsk Grubunun bu duruma bir çözüm bulmak çabalarının sonuç vermediği, Azerbaycan'ın gerekirse kuvvet kullanacağını bildirdiği, enerji kaynaklarından elde edilen gelirlerle askeri harcamalarını arttırdığı, bölgedeki güç dengesinin değiştiği, yeni bir savaş çıkması olasılığının belirdiği, Ermenistan'ın ise bu duruma Rusya ile askeri ve siyasi ilişkilerini arttırmakla cevap vermeye çalıştığı belirtilerek, Azerbaycan-Ermenistan anlaşmazlığının yakın geleceğinin barış, savaş yoksa ateşkes mi olacağı bazı varsayımsal senaryolar incelenerek belirlenmeye çalışılmaktadır.

İngiltere'nin Kafkasya Politikası ve Ermeni Sorunu (1917-1918) başlıklı yazısında Yrd. Doç. Dr. Tolga Başak Rusya'nın Birinci Dünya Savaşından çekilmesinden sonra “Hazar Koridoru”nun açık hale geldiği, diğer bir deyimle, Osmanlı ve/veya Alman güçlerinin Afganistan'a ve hatta Hindistan'a ulaşmalarının mümkün olduğu, bu durumun İngiltere'yi Doğu Anadolu ve Kafkasları savunmak için önlemler almak zorunda bıraktığı, bunun için Ermenilerin bölgede başvurabilecekleri ilk seçenek olduğu, silahlandırılan Ermenilerin Türk ve Almanlara karşı bir engel olarak kullanılmaya çalışıldığı, Ermenilerin bu rolü oynamaya razı olurken savaş sonrası için bazı taleplerde buldukları ve İngiltere'den bağımsızlık vaadini aldıkları, ancak Ermenilerin kendilerinden bekleneni yerine getiremediği ve Türk ordusunun Doğu

Anadolu'yu ve ele geçirmesine ve Kafkaslarda ilerlemesini durduramadıkları, buna karşın bölgedeki Müslümanları katlettikleri, böylelikle İngilizlerin izlemek istedikleri politikanın bölgede yaşanan trajedilerin temelini oluşturduğu belirtilmektedir.

Yrd. Doç. Dr. Yıldız Devenci Bozkuş **Petrosyan'ın "XII. ve XIII. Yüzyılda Kilikya Ermenileri Kültüründe Asurilerin Rolü" adlı eserinde Süryani-Ermeni İlişkileri** başlığını taşıyan makalesinde Ermenistan'ın ilk devlet Başkanı Levon Ter Petrosyan tarafından kaleme alınan, Sovyetler Birliği döneminde siyasi koşullar nedeniyle Venedik'te bastırılmış bulunan ve Türkçe dâhil yabancı dillere çevrilmemiş olan bu eserin Süryani-Ermeni ilişkilerinin siyasi, kültürel, dini ve siyasi yönleri bakımından içerdiği bilgi ve yapılan analizler açıklanmaktadır.

Ermeni Siyasi Düşüncesinde Terörizm başlıkla yazısında Dr. Hatem Cabbarlı, öteden beri siyasi faaliyetleri yanında silahlı mücadele planlarını da yapmış olan Osmanlı Ermenilerinin terör eylemlerine başvurduklarını, Ermeni bağımsızlık mücadelesinin öncülüğünü yapan Taşnaksutyun Partisinin yarı askeri bir görünüm sergilediği, Birinci Dünya Savaşından sonra İttihat ve Terakki Partisi ileri gelenlerine suikastlar düzenledikleri, 1970 ve 1980'li yıllarında ASALA gibi örgütlerle başta Türk diplomatları olmak üzere Türk kişi ve kuruluşlarına saldırılar yaptıkları, Ermeni terörünün 1992 yılında Karabağ savaşı sırasında Hocalı katliamıyla da kendisini gösterdiği, 1999 yılında ise Ermenistan Parlamentosunun basılarak ileri gelen Ermeni siyaset adamlarının öldürülmesinin Ermeni terörünün Ermenilere karşı da kullanıldığına kanıtını oluşturduğu ifade olunmaktadır.

Ömer Faruk An tarafından kaleme alınan **Uluslararası İlişkilere Etkisi Bakımından Lobicilik Kavramı, Lobilerin Başvurdukları Yöntemler ve 2015'e Doğru Ermeni Lobisi** başlıklı makale Diaspora kavramı, Ermeni Diasporası, ABD, Fransa, İngiltere, Almanya, Rusya, Lübnan'da Ermeni Diasporasının oluşması, lobicilik kavramı ve tarihsel gelişimi, lobilerin başarısını arttıran etmenler, lobicilik teknikleri ve yöntemleri, çeşitli ülkelerde ve ayrıca Avrupa Birliği, Birleşmiş Milletler ve Latin Amerika'da MERCOSUR'da Türkiye aleyhtarı Ermeni faaliyetlerini, bazı ülke parlamentolarında soykırım iddiaları konusunda kabul edilen kararlar incelemekte ve Türkiye'nin tezlerini savunmak için bazı önerilerde bulunmaktadır.

Türk diplomatlarını hedef alan Ermeni terörü, büyük bir gizlilik içinde planlandığı ve yürütüldüğü için, bu teröre ilişkin incelemelerin sayısı bugün dahi fazla değildir. Bunlardan İngilizce olanlar genelde bilinmekteyse de, artık ülkemizde pek öğrenilmediği için Fransızca eserler hakkında bilgi azdır. Pulat

Tacar yazısında, söz konusu teröre ilişkin olarak 1986 yılında yayınlanmış ve Jacques-Marie Bourget ve Yves Stefanovitch tarafından kaleme alınmış olan **Les Affaires Très Spéciales (Çok Özel İşler)** başlıklı kitabın ilginç bilgiler içeren “Ermenilerle Yakın Dostluk Döneminin Sonu” bölümünün geniş bir özetinin çevirisini sunmaktadır.

Bu sayımızda, Olaylar ve Yorumlar yazımızda değindiğimiz Ermenistan’ın Türkiye’den toprak talep etmesine temel teşkil etmek üzere bazı hukuki araştırmalar yapılmasına ilişkin iki İngilizce belge yer almaktadır. Birincisi bu konuda Ermenistan Başsavcısı Ahgvan Hovsepian’ın Tüm Ermeni Hukukçuları Konferansı’na sunduğu rapordur. İkincisi ise söz konusu konferansın bu konuda araştırma yapılması kararını içeren bildirisidir.

İçten saygılarımızla

Editör